

РЪДИАРД КИПЛИНГ НЕБЛАГОСЛОВЕНИ ВЛЮБЕНИ

Превод от английски: Светлозар Бахчеванов, 2000

chitanka.info

*Преди да видя пролет, есента
познах.*

*Класовете житни пожълтяха,
рано ги прибрах*

*Годината разкри ми тайните
на урожая.*

*Но силите ми изцеди за мъките
на вечерта*

*За ужаса на другия живот и за
смъртта*

*Затуй при изгрев-слънце
посрещам в самота.*

*Щастлив бих бил, ако не знам,
каквото зная*

*Горчиви
води*

I

— Ами ако е момиче?

— Господарю мой, това е невъзможно. Аз се молих толкова ноци, изпрацах толкова дарове за светия шейх Бадл^[1], и зная: Бог ще ни даде син — момче, което ще порасне и ще стане мъж. Мисли само за това и се радвай. Майка ми ще бъде неговата майка, докато укрепна, а моллата от Патанската джамия ще разкрие неговата орис — Бог ще се смили да се роди в добър час! — и тогава, и тогава няма ли да ти омръзне твоята робиня?

— Откога стана робиня, кралице моя?

— От самото начало, откакто небесата ми изпратиха своята благословия. Как мога да съм сигурна в твоята любов, когато зная, че плати за мен сребърни монети?

— Но това беше зестра. Платих ги на твоята майка.

— Да, и тя ги скри, и седи върху им по цял ден като стара баба. Защо казваш, че това е зестра? Още когато бях малко момиче, ме купиха за танцьорка в Лакнау^[2].

— Съжаляваш ли за това?

— По-рано съжалявах, но днес съм щастлива. Нали сега ти няма никога да ме разлюбиш? Отговори ми, господарю мой!

— Никога. Никога!

— Дори ако в теб се влюбят мемсахиб, бели жени от твоята кръв? Ти знаеш — аз ги наблюдавам винаги, когато излизат на разходка вечер, те са толкова красиви!

— Виждал съм стотици фойерверки. Но после видях луната в цялата ѝ красота — и блясъкът на фойерверките угасна.

Амира запляска с ръце и се засмя.

— Какви прекрасни думи! — възкликна тя. След което си придаде важност и сериозно добави: — Достатъчно. Позволявам ти да се оттеглиш — ако искаш!

Мъжът не помръдна. Той почиваше на ниско легло лакирано в червено; на пода лежаха синьо-бял китеник, няколко черги и безброй

дълги индийски възглавнички — нищо друго нямаше в стаята. В краката на мъжа седеше шестнадесетгодишна жена — присъствието ѝ олицетворяваше за него целия останал свят. Против всички обичаи и закони, защото той беше англичанин, а тя — мюсюлманка. Той я купи преди две години от собствената ѝ майка, която бе останала без пукната пара и с удоволствие би продала ридаещата Амира дори на Пазителя на адските порти, стига той да ѝ предложеше добра цена.

Холдън сключи сделката с лека ръка, но девойката разцъфна и в един прекрасен ден той откри, че тя е запълнила почти целия му живот. Нае за нея и за старата вещица, нейната майка, къща в предградията на големия град, край червена кирпичена стена. И когато около кладенеца в двора поникнаха невените, Амира подреди новото жилище според своите представи за удобство, а майка ѝ престана да мърмори, че кухнята е тясна, пазарът — далече и нищо не е както трябва, Холдън почувства, че тук е неговият истински дом. В ергенската му квартира по всяко време нахлуваха всякакви посетители и това всекидневие го изнервяше. Но достатъчно бе да стигне до дома при градските стени, достатъчно бе да прекоси двора, да влезе в женската половина от къщата, портиерът да сложи след него резето на масивната входна порта, и той попадеше в своите владения, където бе крал, а Амира — кралица. Само че в кралството щеше да се появи някакъв трети, а Холдън не желаше този трети. Който нахлуваше в неговото безгранично щастие. Който нарушаваше привичния ред в дома, в семейното му огнище. Затова пък Амира сияеше от радост, а майка ѝ ликуваше. Мъжката любов, дважд повече любовта на белия мъж, е временна и неустойчива, но тя може да бъде съхранена с детски ръчички. В това и двете жени бяха убедени. „Тогава, повтаряше Амира, тогава той дори няма да поглежда белите мемсахиб. Мразя ги, всички ги мразя!“

— След време той непременно ще се върне при хората от своята раса — предупреждаваше майката, — но Аллах е милостив и това време няма да дойде скоро.

Холдън седеше мълчаливо на кушетката и мислеше за бъдещето, но мислите му бяха мъчителни. Двойственият живот е съпроводен с неприятности и усложнения. Правителството, с разбираемо безгрижие, му нареди да замине за две седмици със специална задача от гарнизона на мястото на някакъв офицер, чиято жена заболяла тежко и той

трябвало да се грижи за нея. Устната заповед за пътуването беше придружена с шеговитата забележка: „Холдън е истински щастливец, защото е ерген и свободен човек!“ Налагаше се „щастливецът“ да съобщи на Амира.

— Не е добре — рече тя бавно, — но не е толкова зле. Майка ми ще бъде тук и нищо лошо няма да ми се случи — освен че мога да умра от щастие. Но ще се пазя. Върви и върши своята работа и не позволявай да те мъчат тревожни мисли. А когато дойде денят, се надявам... не, сигурна съм, ще го сложа в ръцете ти и ти никога няма да ме разлюбиш. Влакът тръгва в полунощ, нали? Върви и нека лоши мисли за мен да не безпокоят сърцето ти. Но когато изтече времето, ще се завърнеш нали? Няма да се спираш и да разговаряш с тези дръзки, бели мемсахиб, нали? Връщай се бързо при мен, живот мой!

Холдън излезе на двора, повика побелелия, стар пазач, който се въртеше около коня, подаде му попълнена телеграфна бланка и му обясни при какви обстоятелства да изпрати телеграмата. Нищо повече не беше в състояние да стори и потегли през нощта с пощенския влак, сякаш тръгваше за собственото си погребение. Денем тръпнеше от ужас, че всеки миг ще получи телеграмата, а нощем го преследваха кошмари за смъртта на Амира. В резултат работата му в служба на Империята беше далеч от идеала, а и мрачното настроение не му спечели приятели сред новите колеги. Двете седмици изтекоха, а от Амира нямаше ни вест, ни кост. Разкъсван от невероятното напрежение Холдън се завърна в града, където трябваше да загуби два скъпоценни часа за обяд в клуба, и да се прави, че слуша някакви хора, които му обясняваха колко отвратително е изпълнявал задълженията на офицера и как е настроил срещу себе си цялото тамошно общество. Най-последно препусна в галоп в нощта, а сърцето му щеше да се пръсне. Заблъска по портата и като не получи веднага отговор беше готов да прескочи вратите в кариер. Все пак Пир Хан се появи с фенер и хвана коня за стремето.

— Какво се е случило? — извика Холдън.

— Моите уста не са достойни да съобщят новината на Покровителя на бедните, но... — И протегна треперещата си длан, за да получи наградата, отредена на добрия вестonosец.

Холдън се затича презглава по двора. От прозореца на горния етаж мъждукаше светлина. Конят му запръхтя при портата и в отговор

Холдън чу жален плач, от който едва не се задуши. Това беше ридание на новородено, но той не знаеше жива ли бе Амира.

— Кой е там горе? — попита, докато прескачаше стъпалата на тясната кирпичена стълба.

Отвърна му ликуващия възглас на Амира, след което старческият глас на майката изрече тържествено:

— Ние сме тук — две жени — и... един мъж — твоят син!

На прага Холдън стъпи върху изваден от ножницата кинжал, поставен там, за да пази от уроки младенеца, и го строши под нетърпеливите си стъпки.

— Велик е Аллах! — чу от тъмнината щастливият ромон на Амира. — Ти пое върху себе си неговите нещастия!

— Кажим им, как се чувстваш, живот мой? Как е тя, жено?

— Тя забрави за мъките си в радостта, когато момчето се роди. Всичко е наред, но трябва ли да говориш тъй високо? — рече майката на Амира.

— Ти се върна и сега аз бързо ще се оправя — допълни Амира. — Господарю мой, колко дълго те нямаше. Какви подаръци си ми донесъл? Ох, ох! Каква глупачка съм, днес е ден, в който аз трябва да давам подаръци. Погледни, живот мой, погледни! Виждал ли си някога таква чудно бебе? О, не, прекалено съм слаба още, за да помръдна ръцете си от него.

— Тогава мълчи и почивай. Вече съм тук, бахари^[3]!

— Да, вече си тук, любими, а нас ни съединяват живи вериги, които никой смъртен не е в състояние да разкъса. Погледни го... можеш ли на тази светлина? Той е тъй красив, прекрасен! Няма друг като него на света. Ля илля^[4]! Ще стане учен мъж..., не, ще стане гвардеец на Нейно величество Кралицата! И кажи ми, живот мой, нима ме обичаш както преди, след като съм тъй слаба, и болна, и грозна? Кажим истината!

— Да, обичам те както досега, обичам те с цялата си душа! Почивай, бисер мой, събирай сили.

— Тогава не си отивай. Седни до мене, ето така. Майко, донеси възглавничка на господаря на този дом, ще му бъде по-удобно. — Движение като полъх на вятъра ги накара да погледнат към новороденото, обгърнато от нейната ръка. — Ах, ти! — Гласът ѝ неусетно премина в шепот. — Той е силен, най-силният! Така ме рита с

крачета. Нима други на този свят могат да се похвалят с такова бебе? И това чудо е нашият син — твой и мой! Постави ръка върху главичката му, но внимателно, той е толкова мъничък, а мъжете не могат да се оправят с бебета!

Холдън боязливо докосна с върха на пръстите си покритата с мъх главица.

— Той е правоверен — рече Амира, — лежах тук и всяка нощ му шепнех на ухото молитви, разказвах му за величието на Аллах. И знаеш ли, роди се в петък, точно като мен! Бъди внимателен живот мой... знаеш ли, че пръстчетата му вече почти могат да хващат?

Холдън докосна безпомощна, малка ръчица и пръстчетата ѝ лекичко притиснаха неговите. Докосването прекоси цялото му тяло и спря в дълбините на сърцето му. До този миг за него съществуваше единствено Амира. В съзнанието му бавно се настани мисълта, че на света се е появило още едно скъпо за него живо същество. Все още не можеше да осъзнае, че това е негов син, плът от плътта му. Той потъна в мисли, а Амира леко задряма.

— По-добре си върви, сахиб — пошепна майката. — Не е хубаво, ако си тук, когато тя се пробуди. Трябва да почива.

— Да, да, отивам си — покорно отвърна Холдън — ето пари. Грижи се синът ми да расте и нищо да не му липсва!

Звънът на среброто разбуди Амира:

— Аз съм негова майка, а не кърмачка — обади се тя със слаб глас. — Нима за пари ще се грижа за него?! Майко, върни всичко! Аз просто родих син и наследник на моя господар. — И едва изрекла думите, тя потъна в дълбок сън. Изтощението взе връх.

Холдън слезе на пръсти по стълбата. В двора го посрещна Пир Хан, старият пазач, и се засмя весело:

— Голямо щастие влезе в този дом! — рече той и безмълвно пъкна в ръцете на Холдън дръжката на сабята, която самият той, Пир Хан, бе носил по време на службата си в полицията на Нейно Величество. Откъм кладенеца проблея завързано козле.

— Те са две — рече Пир Хан. — Най-добрите две козлета, които предлагаша на пазара. Лично ги купих, струваха много пари, и след като не каним гости за новородения господар, ще взема всичкото месо за себе си. Пригответи се внимателно, сахиб. Тази сабя сече малко вляво. Изчакай да вдигнат глави и тогава удряй!

— Но защо? — изумено попита Холдън.

— Как защо? Жертвоприношение в името на новия живот. В противен случай сляпата съдба може да стигне детето и да го погуби. Покровителят на бедните знае какви думи да произнесе!

Холдън беше научил думите на заклинанието, убеден, че никога няма да му се наложи да ги изрича. В ръката си усещаше хладната ръкохватка на сабята, но изведнъж, вместо пронизващия хлад, той почувства топлината от пръстчетата на детето, спящо на втория етаж — неговият собствен син — и безумен ужас, че може да го изгуби, го завладя изцяло.

— Сечи! — Пир Хан. — Живо същество се е появило на белия свят, жива твар трябва да плати. Погледни, козлетата вдигат глави. Сега. С един замах.

Почти инстинктивно Холдън замахна два пъти със сабята, шепнейки при това мюсюлманската молитва: „Всемогъщи! Приемам твоя дар — моят син! — и ти връщам живот. Плът за плът, кръв за кръв, душа за душа!“ Подушил мириса на прясната кръв, изпръскала ботушите на Холдън, конят му се задърпа от поводите и запръхтя.

— Това се казва удар! — каза с възхищение Пир Хан, докато изтриваше острието на сабята. — Сахибът е трябвало да стане началник на драгуните. Сега върви у дома, господарю, и не се безпокой за нищо. Аз съм твой верен слуга и слуга на твоя син. Аллах да му дари хиляда години живот... мога да взема всичкото месо от козлетата, нали?

Пир Хан получи като награда толкова, колкото му се плащаше за цял месец. Холдън се метна на седлото и в галоп пресече стелещия се дим над обладаната от нощ земя. Изпълваше го някаква благодат, благодарност към всеки и всичко, което го заобикаля. Необяснимата нежност преливаше в още по-необяснима веселост. Нахлуващите на вълни чувства го караха да се задъхва и да се навежда към шията на препускащия кон. „Какво става с мен! — мислеше той. — Никога в живота си не съм се чувствал така. Ще отида до клуба да се поуспокоя!“

Партията билиард бе започнала и край масата се бе събрала група. Холдън търсеше светлина, търсеше компанията на приятелите си, и влезе в клуба, напявайки с цяло гърло:

„Разхождах се из Балтимор и срещнах една прекрасна лейди...“

— Сериозно? — попита секретарят на клуба. — А каза ли ви тя, че ботушите ви са мокри. За Бога, човече, това е кръв!

— Нищо подобно! — отсече Холдън и взе от лавицата своята щека. — Ще изиграем ли една партия? Това е роса. Яздих през високо израсналите жита. Между другото, ботушите ми наистина си ги бива!

*Ако е момиче, трябва с пръстен сватбен да се
закичи*

*Ако пък момче роди се — на битка кралска се обрича.
В син жакет с ширити, с кепе и с кинжал на кръста
ще стъпи твърдо на кърмата...*

— Жълт удря син, следва зелен — монотонно произнесе маркерът.

„Ще стъпи твърдо по кърмата“... зеленият аз ли съм, маркер?
„Ще стъпи твърдо по кърмата“... — пропуснах! — „Тъй както стъпваше бащата!“

— Не виждам причини да сте весел и небрежен — злобно отбеляза писарят на общината, старателен държавен чиновник. — Правителството едва ли споделя вашия възторг заради начина, по който замествахте Сандърс!

— Означава ли това, че ще ме призоват на другарски съд? — попита Холдън с разсеяна усмивка. — Е, ще го преживея, струва ми се.

Разговорът тръгна по най-интересната и безкрайна тема — работата, така че след известно време Холдън се успокои, и отиде в тъмното си, пусто бунгало, където слугата му го посрещна с такъв поглед, сякаш всичко му бе известно за похожденията на неговия господар. Холдън почти не спа цяла нощ, а когато се унасяше в дрямка, сънуваше нещо приятно.

[1] *Бадл* — герой от индийския фолклор. ↑

[2] *Лакнау* — град в днешния щат Утар Прадеш. ↑

[3] *Бахари* (инд.) — женичке. ↑

[4] *Ля илля* (араб.-инд.) — слава на Аллаха. ↑

II

— На колко е той днес?

— Ля иля? Само мъж е в състояние да зададе подобен въпрос! Той е на шест седмици и тази нощ ще се качим заедно на покрива, живот мой, и ще броим звездите. Мигът е благоприятен. Той се роди в петък под знака на Слънцето, и ми предказаха, че ще преживее и двама ни и ще бъде богат. Може ли да желаем нещо по-добро за него, любими?

— Разбира се, не. Нека се качим на покрива, за да броиш звездите — макар, че те не са многобройни тази нощ. Небето е покрито с облаци.

— Дъждовете закъсняват, вероятно и зимата ще дойде по-късно тази година. Да вървим, защото всички звезди ще се скрият. Сложила съм най-ценните си бижута.

— Но най-ценното забрави.

— Ай! Нашето бижу! Ще го вземем с нас. Той още не е виждал небето.

Амира тръгна по тясната стълба, която водеше към покрива. С десницата притискаше към гърдите си детето, загърнато в пищно копринено покривало със сребрист кенар по краищата и плетена шапчица. Спокойно, без да мига дори, детето се взираше в тъмния небесен свод. Амира беше сложила любимите си накити. В носа си имаше диамантена обица — тази източна разновидност на изкуствената бенка — за да подчертае изящния прорез на ноздрите; върху челото ѝ лежеше златно украшение с инкрустирани изумруди и рубини; около шията висеше масивна огърлица от ковано злато, която заради мекотата на метала се надяваше като обръч, а сребърните гривни-верижки звъняха, впити до костта в розовия глезен. Беше облякла светлозелен муселин, както подобава на правоверна мюсюлманка, а ръцете ѝ от рамото до китката бяха обсипани с дрънкащи халки, завързани с копринени шнурчета. Крехки стъклени гевречета не им позволяваха да паднат надолу и изтъкваха ефирните ѝ

ръце. На фона на всички източни украшения изпъкваха масивните златни гривни, които Амира обичаше повече от всичко, защото ѝ бяха подарени от Холдън. А и се закопчаваха с хитроумен европейски механизъм, който я изпълваше с неподправен възторг.

Седнаха на покрива, до ниския, бял парапет, в далнината блещукаха светлините на нощния град.

— Щастливо живеят там долу — рече Амира. — Но не вярвам, че са толкова щастливи, колкото сме ние. Дори мемсахиб, мисля си аз, не са тъй щастливи! Не мислиш ли и ти така?

— Аз зная, че не са?

— Откъде знаеш?

— Те дават децата си на бавачки.

— Никога не съм чувала такова нещо — каза Амира с въздишка — и не искам да чувам. Ай! — отпусна глава тя върху рамото на Холдън. — Изброих четиридесет звезди и сега съм уморена. Погледни го, любов моя, той също брой.

Детето бе вперило широко отворени очички в тъмнината на небето. Амира го сложи в ръцете на Холдън и то остана спокойно.

— Как ще го наречем? — попита тя. — Виж! Не, не мога да му се нагледам. Има твоите очи. Но устата...

— Твоята е, съкровище мое. Аз го зная най-добре!

— Толкова малка уста, толкова нежна! Но тези устни сега притискат моето сърце. Подай ми го. Не мога без него тъй дълго!

— Защо, нека бъде у мен... не е заплакал все още.

— А ако заплаче, ще ми го дадеш, нали? Ех, приличаш на останалите мъже! Ако заплаче, аз ще го обичам повече, много повече. Но кажи ми, живот мой, как ще го наречем?

Малкото телце се притискаше към гърдите на Холдън — толкова нежно и тъй безпомощно. Холдън едва-едва дишаше, струваше му се, че ако поеме въздух с все сили, ще го пречупи. Дремещият в клетката си зелен папагал, когото в много индийски семейства почитат като пазител на домашното огнище, се размърда върху люлеещата се пръчка и сънливо разпери крила.

— Ето отговора — промълви Холдън. — Миан Миту ни подсказва. Когато нашият син порасне, ще бърбори непрекъснато и ще обръща наопаки цялата къща. Нали на вашия език „Миан Миту“ означава папагал?

— Защо ме отделяш от себе си? — обидено попита Амира. — Нека името бъде английско... макар и не съвсем, защото той е и мой син!

— Тогава да го наречем Тота, това име прилича на английско.

— Точно така, Тота — и така наричат папагала. Прости ми, господарю мой, че се осмелих да ти противореча, но той е твърде мъничък за име като Миан Миту. Нека бъде Тота — нашият Тота. Чуваш ли, малкият ми, ти си Тота! — Тя докосна личицето на детето, то се събуди и заплака. Тогава Амира го взе на ръце, за да го успокои. И запя чудодейната песен „Аре Коко, Джаре Коко“, където се казва:

*„Врано, зла, отлитай! Не буди детето спящо с грак
и шум,*

*А в джунглата сливите дивите струват само пени
за фунт.*

*Само пени за фунт — но за децата — само пени за
фунт.“*

Убедил се, че наистина фунт сливи струват само пени и скоро няма да поскъпват, Тота отново заспа. В двора два гладки, бели бика търпеливо преживяха вечерята си: старият Пир Хан, с любимата си сабя върху коленете, седеше по турски до жребеца на Холдън, всмукваше в просъница от наргилето, а пък то издаваше звук, сякаш жаба квака в езерото. Майката на Амира предеше на долния балкон, а дървените порти бяха затворени и зарезени. Звуци от сватбена церемония надделяваха над шума на полузаспалия град. Ято летящи прилепи пресече лунния диск, който едва-едва се подаваше зад хоризонта.

— Молих се — промълви най-после Амира. — Молих се за две неща. Молих се да умра вместо теб, ако небесата поискат твоята смърт, и се молих да умра вместо нашето дете. Молих се на Пророка Мохамед и Биби Мириам^[1]. Мислиш ли, че молитвите ми са чути?

— И най-тихият звук, излетял от устните ти, ще бъде чул от всички.

— Очаквах сериозен отговор, а получавам ласкателен отговор. Ще чуят ли боговете молитвата ми?

— Вероятно. Безкрайна е Божията милост.

— Не съм уверена. Слушай! Ако аз умра, или моят син умре, какво ще стане с теб? В този живот ти ще се върнеш към дръзките мемсахиб, защото зовът на кръвта е непреодолим!

— Не е задължително.

— Наистина, за жената може би не, но мъжете винаги му се подчиняват. В този живот, рано или късно, ти ще се върнеш при своите. Ще понеса това, защото няма да съм жива тогава. Но след смъртта душата ти ще полети към непознати за мен места, към рая, където за мен няма място.

— Мислиш ли, че душата ми ще отиде в рая?

— Разбира се, няма някой ще иска да ти причини зло? Но ние — аз и твоето дете — ще бъдем далеч. Ти няма да можеш да дойдеш при нас, нито ние — при теб. Преди, преди да се роди моят син, не мислех за тези неща, но сега мисля за тях непрекъснато. И ми е тежко да говоря за това.

— Ще се случи това, което трябва да се случи. Не сме в състояние да отгатнем бъдещето, но имаме настоящето. И нашата любов. Нима не сме щастливи?

— Толкова щастливи, че ми се иска да опазим от всичко нашето щастие. Твоята Биби Мириам е длъжна да ме разбере, тя също е жена. Но тя вероятно ще ми завиди! Не подобава на мъжете да боготворят една жена!

Холдън избухна в смях заради ревността на Амира.

— Не подобава ли? А защо тогава ми позволяваш да боготворя теб?

— Ти ме боготвориш! Господарю мой, щедър си на мили думи, но аз зная, че съм твоя слугиня, твоя робиня и прах в нозете ти. И не искам нищо повече. Виж!

Преди Холдън да успее да ѝ попречи, тя се наведе и докосна краката му, после се изправи с усмивка на смущение и по-силно притисна детето към гърдите си. И изведнъж произнесе гневно:

— Истина ли е, че дръзките мемсахиб живеят три пъти по-дълъг живот от мен? Истина ли е, че се омъжват чак когато остаряят съвсем?

— Те се омъжват като всички момичета по света — когато дойде времето.

— Да, да. Но те се омъжват, чак когато станат на два̀йсет и пет. Вярно ли е?

— Вярно е.

— Ля Иля! На два̀десет и пет! Кой доброволно би взел жена дори осемна̀десетгодишна? Та жените стареят с часове. Два̀десет и пет! Аз ще бъда старица на тази възраст... а тези мемсахиб остават вечно млади. Как ги мразя!

— Какво могат да ни сторят те?

— Не знам точно. Знам само, че някъде на света живее жена, която е десет години по-стара от мен, а след още десет ще се появи и ще те отнеме от мен, а тогава аз ще съм посивяла беззъба баба и ще бавя внуци, децата на нашия Тота. Това е жестоко и несправедливо. Те също трябва да умрат.

— Ти си на шестна̀десет, и си просто едно малко дете. Ще те грабна на ръце и ще те занеса долу.

— Тота! Господарю мой, пази Тота! Ти си неразумен като малко бебе! — Амира скри главата на Тота от грубите ръце на Холдън. Амира се смееше щастливо, а Тота, разтворил широко очички, се усмихваше като ангелче.

Той беше спокойно дете и преди още Холдън да осмисли напълно, че на света съществува негов наследник, се превърна в бог със златисти къдри, който като всевластен деспот подчини цялата къща. Беше време на абсолютното щастие за Холдън и Амира, пазено от чуждите очи от заключените дървени порти и от Пир Хан. Денем Холдън работеше много, но механично и изпълнен със съжаление към момченцата около себе си, които не можеха да си представят дори какво е това „щастие“; същевременно започна да проявява необикновен интерес към децата и да забавлява с интереса си майките им на офицерските събрания. Привечер се завръщаше при Амира, която нетърпеливо му разказваше за невероятните подвизи на Тота — как той най-неочаквано запляскал с ръчички и как започнал да сочи с пръст — а това си е чудо на чудесата! — как изпъзлял на пода от ниското си креватче и се задържал на крака точно толкова, колкото да вдъхнеш и издишаш три пъти.

— Това бяха три много дълги дихания — добави Амира, — защото между тях сърцето ми спираше от радост!

Скоро Тота зацарува и над животните — бели биволи, сивите невестулки, мангустата, която обитаваше дупка близо до оградата, и най-вече Миан Миту, когото безжалостно дърпаше за опашката. Миан Миту крещеше отчаяно и караше Амира и Холдън да пристигат задъхани в стаята.

— О, жестоки! Нямах ли къде да показваш силата си! Това е твой брат и ти носиш името му. Тота, Тота! Срам, срам! Но аз зная как моят син ще стане мъдър като Сюлейман^[2] — нареждаше Амира. И изваждаше от бродираната си чантичка шепа бадеми. — Виж! Ще изброим седем. В името на Бога!

Тя премести сърдития и разрошен Миан Миту на люлката му, седна между птицата и детето, и обели бадема, който не бе тъй бял като зъбите ѝ.

— Този начин се практикува от векове, живот мой, не се смей! Виж, половината давам на папагала, половината — на нашия син.

Миан Миту внимателно пое с човката си своята дан, а останалото Амира постави с целувка в устата на Тота, който учудено задъвка.

— Ще го правя седем дни без почивка, и синът ни ще стане мъдрец и изкусен оратор. Е, Тота, кажи ни какъв ще бъдеш, когато порастеш мъж, а майка ти се превърне в белокоса старица?

Тота сви дебелиите си крачка и запълзя. Пълзенето му беше забележително и той не желаше да губи време в безсмислени приказки. Искаше само по-често да дърпа опашката на папагала.

Когато Тота порасна достатъчно, за да получи правото да носи сребърен пояс — поясът, ведно със сребърния амулет на шията с формата на магически квадрат, бяха почти цялото му облекло — направи рисково излизане на двора и стигна, поклащайки се до Пир Хан. С достойнство му предложи всичките си скъпоценности в замяна на разрешението да пояде малко коня на Холдън. За Тота не представляваше трудност да се изплъзне от погледа на баба си, която се пазареше с пътуващи търговци на терасата. Пир Хан се просълзи, постави пълните крачка на детето върху посивялата си глава в знак на уважение и вяност, и отнесе на ръце смелчагата на майка му, като повтаряше, че Тота ще стане вожд на своя народ, преди да му порасне брадата.

В една задушна вечер, когато смелчагата седеше на покрива между майка си и баща си и следеше непрекъснатите битки на хвърчилата, които градските деца пускаха из небето, Тота поиска също да има хвърчило и Пир Хан да го пуска под негова команда. Той иначе се страхуваше от предмети, по-големи от него самия. Холдън нежно го нарече „изнудвач“ и той неочаквано се изправи на краката си и отвърна много бавно, с достойнството на новопоявилата се у него индивидуалност:

— Хам парк нихин хай. Хам адми хай!^[3]

Осъзнатият протест накара Холдън да преглътне следващата си шега и сериозно да се замисли за бъдещето на Тота. Беше излишно. Съдбата се замисли вместо него. Живот, превърнал се в такъв източник на щастие, не може да продължи дълго. И той беше отнет както Индия отнема много неща — внезапно и без предупреждение. Малкият господар на дома, както го наричаше Пир Хан, неочаквано се натъжи и се оплака, че го боли; той, който не знаеше какво е болка. Амира, обезумяла от ужас, не мигна цяла нощ до леглото му, а на следващото утро Тота си отиде от треска — сезонната есенна треска. Двамата не можеха да повярват в смъртта му и в началото нито Амира, нито Холдън осъзнаха, че лежащото пред тях неподвижно телце е всичко, което остана от „малкия господар на дома“. След което Амира започна да блъска главата си в стената и щеше да се хвърли в кладенеца на двора, ако Холдън не я бе удържал с все сили.

Една утеха получи Холдън. Когато почти по пладне пристигна в кабинета си, го очакваше необичайно голямо количество писма и телеграми, които трябваше да бъдат незабавно разпределени, а тази дейност изискваше пълно съсредоточаване. Но Холдън не оцени милосърдието на боговете.

[1] Биби Мириам (инд.) — Светата Дева Мария. ↑

[2] Сюлейман (араб.) — има се предвид цар Соломон. ↑

[3] Хам парк нихин хай. Хам адми хай (инд.) — Аз не съм изнудвач, аз съм мъж! ↑

III

Ударът от куршум се усеща в първия миг само като лек тласък. Чак след десет-петнадесет секунди ранената плът изпраща към душата сигнал за беда. Болката нахлу в сърцето на Холдън също тъй бавно, както преди това — щастиято, и той отново имаше нужда да се скрие от хората, да „замете следите“.

Отначало бе усещането за загуба; той трябваше да успокоява и Амира, която седеше неподвижна с часове, положила глава на коленете си, и подскачаше всеки път, когато папагалът от покрива закрепцяваше: „Тота! Тота! Тота!“ По-късно обаче цялото му съществуване, всекидневният живот се опълчи срещу него. Струваше му се чудовищно, че привечер в градината, където свиреше военният оркестър, играеха нечий деца, а неговият син лежи в гроба. Докосването на детските ръце му причиняваше нетърпима болка, а разказите на щастливи татковци за подвизите на техните наследници го пробуждаха право в сърцето. Не можеше да сподели и болката си с никого. Нямаше място, където да потърси помощ, съчувствие, утеха. А ужасните дни завършваха с вечерния ад, когато Амира мъчеше себе си и него с непрекъснати упреци, съмнения, обичайни за загубили детето си родители: дали пък вината не е в тях? Дали ако бяха проявили повече внимание; повече грижи — съвсем малко повече! — детето нямаше да е живо и здраво?

— Може би — повтаряше Амира — не се грижех достатъчно за него? Кажи ми! Него ден слънцето беше ужасно силно, той дълго си игра на покрива, а аз дори го оставих сам, и отидох да си правя плитки! Може би слънцето тогава го разболя? Може би, ако го бях прибрала по-рано, нямаше да умре? Живот мой, кажи ми, че не съм виновна! Знаеш — обичах го, също тъй силно, както обичам теб. Кажи ми, че не съм виновна, или ще умра... ще умра!

— Не си виновна... кълна се в Бога, не си виновна! Така е било писано, съдба! Каквото било, било. Не мисли за това, любима.

— Обичах го с цялото си сърце. Мога ли да не мисля, когато всяка нощ отивам да го прегърна, а в леглото ми няма никой — пустота. О, Тота, върни се при мен — върни се и ще бъдем пак заедно, както преди!

— Тихо, тихо! Успокой се, заради теб, заради мен — ако ме обичаш.

— Виждам, че ти е все едно — какво толкова? Белите хора носят сърца от камък и души от желязо. Защо не се омъжих за мъж от моето племе — щеше да ме бие, нека! — но поне нямаше да ям хляб от ръката на чужденец!

— Чужденец ли съм за теб? За теб, майко на моя син?

— А какъв си ти... сахиб?... О, прости ми, прости! Неговата смърт ме накара да обезумея. Ти си животът за моето сърце, светлината за моите очи и въздух за живота ми, как посмях, нещастницата аз, да се отрека от теб, дори за миг. Ако ти ме напуснеш, от кого бих поискала защита? Не се гневи. Мъката в мен говореше, а не твоята робиня.

— Зная, зная. Бяхме трима, сега сме двама. Да се държим един за друг, за да не... останем сами.

Те седяха на покрива както обикновено. Беше ранна пролет, нощта бе топла, а на хоризонта под съпровода на далечни гръмотевици танцуваха звезди. Амира силно се притисна в прегръдките на Холдън.

— Чуваш ли как диша изгорялата земя, като крава, очакваща дъжд? Страхувам се. Когато броихме звездите, всичко беше толкова различно. Но ти ме обичаш, обичаш ме както преди, нали?

— Обичам те повече от преди, защото заедно изпихме чашата на скръбта, и тази мъка ни сплоти още повече, знаеш го добре.

— Да, зная, — едва чуто прошепна Амира. — Но ми е тъй приятно да чуя това, живот мой, да усетя твоята сила и доброта. Повече няма да се държа като дете, вече съм жена, и ще ти помагам във всичко. Чуй! Подай ми цитрата и ще ти изпея една весела песен.

Тя взе леката, инкрустирана със сребро цитра и запя за великия герой-раджа Расалу^[1]. Но ръката, която се плъзгаше по струните, се разколеба, мелодията неочаквано премина към ниските тонове на простицката песен за злата врана:

А в джунглата сливите диви струват само пени за фунт.

Само пени за фунт, но за децата...

След това се появиха сълзите и поредният, безсилен изблик на ярост срещу съдбата. Накрая Амира заспа, прихлипвайки в съня си. Дясната ѝ ръка беше отметната встрани, сякаш се опитваше да защити някого, който отсъстваше.

Ноцта се оказа кръстопът, след който за Холдън настъпи някакво облекчение. Несекващата болка от загубата го караше да търси забрава в работа и той работеше по девет-десет часа дневно. Амира седеше сама в къщата и тъгуваше по Тота, но и тя, типично по женски, почна да се развеселява, усещайки, че Холдън малко по малко идва на себе си. И те отново вкусиха щастieto, но този път бяха предпазливи.

— Загубихме Тота, защото много го обичахме. Ревността на Бога се стовари върху ни — каза Амира. — Окачих пред прозореца ни голямо, черно гърне, за да се отвърнат злите погледи. Не бива да се радваме тъй шумно като преди и ще вървим пътя си под звездите много тихо, за да не забележи Господ нашето щастие. Нима говоря празни приказки, нелюбими мой?

Тя искаше да докаже сериозността на своите намерения и добави „не“-то, обаче целувката, която последва новото кръщение, бе нещо, на което боговете спокойно можеха да завидят. Все пак от този миг нататък те не преставаха да повтарят: „Това е нищо, това не значи нищо!“ с надеждата, че Властелините на съдбата ще ги чуят.

Но Властелините на съдбата се вълнуваха от други проблеми. Те изпратиха на трийсетмилионното население четири плодonoсни години поред: хората се хранеха до насита и раждаемостта растеше катастрофално.

От окръзите постъпваха сведения, че в земеделските райони гъстотата на населението варира между деветстотин и две хиляди души на квадратна миля. Член на парламента от Долен Тутинг^[2], извършил пътуване из Индия в пълно бойно снаряжение — с цилиндър и фрак, произнесе речи на всеки ъгъл за блажените последици от британското владичество. Най-напредничавото му — и единствено! — предложение за усъвършенстване на държавното устройство беше:

всеобщо избирателно право. Е, при отчитане на местните обичаи. Този достоен мъж досади порядъчно на своите домакини, които го приемаха с измъчени усмивки, но щом с високопарни фрази започваше да възхвалява кървавочервените цветове на щедро разцъфналото местно дърво — дхак — усмивките ставаха зли. Местните отлично знаеха, че пищните цветове се появяват не навреме и не на място, и не предвещават нищо добро.

Един ден отседналият в местния клуб заместник-началник на окръга Кот-Кумарсен безгрижно разказа история, от която кръвта на Холдън смръзна в жилите.

— Слава на Бога, най-сетне се отървахме от него. Не съм срещал по-противен човек в живота си. Честна дума, останах с впечатление, че ще зададе първия въпрос на следващата парламентарна сесия, толкова бе стъписан! Пътувал на парахода с някакъв човек. Обядвал ден след ден на една маса с него — и изведнъж онзи се разболява от холера и умира за седемнайсет часа. Какво се смееете? Депутатът от Долен Тутинг искрено се ядосал. И здравата се паникьосал. Но вече достатъчно образован за индийската действителност ще ни освободи от присъствието си.

— Не би било зле и той да пипне някаква болест. Ще бъде за урок да не си пъха носа, където не му е работа. Впрочем какви са тези приказки за холера? Не е ли малко рано за епидемия? — попита един от присъстващите, разорил се неотдавна в разработката на солни залежи.

— Не съм съвсем сигурен — замислено отвърна заместник-управителят. — По-важни в момента са проблемите със скакалците. Има някои случаи по северната граница. Казваме „някои случаи“ по навик. В пет окръга пролетната реколта е провалена, а дъждове не се очакват. Март чука на вратата. Не ми се ще да създавам паника, но ми се струва, че майката-природа ще вземе своя червен молив и ще направи това лято ревизия в счетоводните книги.

— Аз се готвех да излизам в отпуск — обади се глас от дъното на стаята.

— Отпуски тази година едва ли ще има, но повишения в службата — вероятно. Между другото иска ми се да натисна тук-там, та правителството да постави канала, който сто години ровим, в

списъка на неотложните задачи за борба с глада. Всяко зло за добро: може пък най-сетне да завършим този проклет канал.

— Значи всичко постарому в дневния ред? — намеси се Холдън. — Глад, треска, холера?

— Нищо подобно. Лоша реколта тук-там и избухване на сериозни локализирани епидемии. Това ще прочетете в официалните доклади, ако доживеете до следващата година. Късметлия сте вие всъщност. Ерген, няма кого да отправяте на север. Виж, останалите, ще им се наложи да се лишат от съпругите си в името на здравето.

— Струва ми се, че придавате прекалено голямо значение на слуховете от базарите — намеси се млад чиновник от Секретариата. — Що се отнася до мен, аз забелязах...

— Убеден съм, че сте забелязал — прекъсна го помощник-началникът, — но дали сте забелязали всичко, синко? А сега бих искал да забележите и още нещо — и безцеремонно дръпна чиновника настрана да го вербува за мечтата на живота си — канала.

Холдън тръгна към своето бунгало и по пътя страх изпълни душата му. Той знаеше, че не е сам в света, усети, че се страхува за друго човешко същество — най-благородният страх, познат от хилядолетия.

След два месеца, точно както предсказа заместник-началникът на Кот-Кумарсен, природата започна да прави своя баланс с червения молив. Бедната пролетна реколта бе събрана и Правителството, заявило, че няма да допусне глад, изпрати пшеница. След което холерата настъпи към народонаселението откъм четирите посоки на света. Порази града, в който се бяха събрали половин милион поклонници на светите места. Мнозина умряха в краката на своите каменни богове, останалите се разбягаха където очите им видят и разнесоха заразата. Тя премина с лекота през опасаните със стени градове, като отнасяше по двеста души дневно. Влаковете се препълниха, хората бяха накацали като птици по покривите на вагоните, висяха по стълбичките, но холерата ги следваше и от всяка гара изнасяха все повече мъртви и умиращи. Падаха по пътищата и конете на англичаните се изправяха на задните си крака през десетина метра, подплашени от труповете. Дъжд не падаше, земята се изпече като камък — не искаше да приеме в себе си нито живи, нито мъртви. Англичаните изпратиха съпругите и семействата си в планините и

продължиха всекидневните си задължения, като стягаха редиците всеки път (както им бе заповядано), когато някой от тях си отидеше. Холдън, загубил ума и дума от страх, че ще загуби единственото си съкровище на земята, убеждаваше Амира да отпътува заедно с майка си за Хималаите.

— Защо да заминавам там? — попита го една вечер тя, докато си почиваха на покрива.

— В града върлува холера, умират хора и всички мемсахиб заминаха.

— Всички до една?

— Да... е сигурно е останала някоя и друга идиотка, която принуждава съпруга си да примира от страх всеки миг, защото се подлага на смъртна опасност.

— Недей... останалите в града са мои сестри и аз ще постъпя също тъй, както тези идиотки. Какво щастие, че всички ваши дръзки мемсахиб са отпътували?

— С кого разговарям — с умна жена или с безгрижно дете? Върви в планините и аз ще се погрижа да пътуваш като принцеса. Помисли, дете. В лакирана червена карета с впрегнати бикове; с две завеси — плътни и ефирни, с бронзови пауни по краищата на капрата и червени пискюли за звънчета. Ще ви придружават двама стражи и...

— Моля те! Сега ти се правиш на дете щом смяташ, че подобни неща ме интересуват. Той би се зарадвал на биковете и би играл с пискюлите. Заради него може би щях да замина — виждаш ли, почти успя да ме превърнеш в англичанка. Сега обаче — не. Нека мемсахиб бягат в планините.

— Съпрузите им ги изпращат там, любима.

— Разговорът става интересен. Откога си мой мъж, та да съм длъжна да ти се подчинявам? Аз само ти родих син. И ти си моят живот. Как бих могла да те изоставя, когато зная, че ако злото те докосне само с пръстче, тънко като моето — а то наистина е тънко, погледни! — аз ще го почувствам с цялата си душа. А ако през това страшно лято ти умреш — ах, джани, ти също можеш да умреш! — ще извикат на смъртния ти одър бяла жена да се грижи за теб, и тя ще открадне любовта ти към мен!

— Любов не може да се роди на смъртно легло!

— Какво знаеш за любовта ти, каменно сърце? За бяла жена ще бъдат твоите последни думи, а аз — кълна се в Аллах, неговия пророк, и в майката на твоя Бог Биби Мириам — няма да го понеса. Господарю и любими мой, нека не говорим повече, където си ти, там ще бъде и аз. Достатъчно! — Тя го прегърна и покри устата му с длан.

Върховното щастие е това, което хората крадат от съдбата, докато мечът на нейното отмъщение е надвиснал над тях. Те се смееха, прегърнати, наричаха се един друг с невъзможни малки имена, с което предизвикваха яростта на боговете. Градът под тях бе притиснат от предсмъртни конвулсии. По улиците палеха сяра; в хиндуистките храмове свиреха пронизително с раковини, защото боговете бяха оглушали за човешките гласове тези дни. При най-голямата джамия мюезинът непрестанно приканваше правоверните за молитва. Ридания се носеха от домовете на умиращите, внезапен писък на майка, загубила детето си, раздираше тишината. Когато небето посивяваше в утринта, виждаха как отнасят покойниците през градските порти, всяка носилка се придружаваше от малка група. Опечалени. Амира и Холдън се прегръщаха по-силно, за да потиснат страха си.

Ревизията на червения молив беше безпощадна. Земята също се нуждаеше от отдых, съвсем кратък, преди да я облъкне тъй евтиният в Индия свеж въздух на новия живот. Деца, родени от незрели бащи и малолетни майки, не се противяха на съдбата. Те смирено чакаха да дойде ноември, когато природата ще прибере своя меч в ножницата — ако това е угодно на небето. Жертви даваха и англичаните, но образувалата се празнота веднага се запълваше. На жителите в пострадалите райони се раздаваше зърно, строяха се холерни лагери, оказваше се първа помощ, провеждаше се санитарна профилактика — всичко, което Правителството заповядваше по телеграфа.

Холдън беше уведомен да се готви да замени първия, който излезе от строя. Дванадесет часа в денонощие беше далеч от Амира, а от холерата умираха за три. Не можеше да си представи, че ще ги разделят за три месеца, че тя може да умре в негово отсъствие. А той беше уверен в неизбежната ѝ смърт, толкова уверен, че когато веднъж вдигна поглед от телеграмата, която четеше, и видя задъхания Пир Хан при вратата, избухна в смях:

— Значи все пак... — успя да промълви.

— Когато в нощта се разнася писък и душата иска да излети от тялото, каква магия е в състояние да я върне!? Бързо, Сине на небесата. В дома ти влезе черната холера.

Холдън се метна на коня си и препусна. Небето бе натежало от облаци, носещи дългоочаквания дъжд. Беше неописуемо тежко да се диша. Майката на Амира го пресрещна в двора като хленчеше:

— Тя умира. Тя не иска да живее. Тя е съвсем близо до смъртта. Какво да правя, сахиб?

Амира лежеше в същата стая, където бе роден Тота. Не се помръдна, когато Холдън влезе, защото човешката душа е много самотна, и когато се готви да напусне тялото, се крие в мъгливите предели между живота и смъртта. А там за здравите духом няма място. Черната холера върши своята работа бързо и без излишни обяснения. Животът напускаше Амира, сякаш самия Ангел на смъртта бе положил ръка върху ѝ. Дишаше тежко, изтерзана или от болка, или от страх, но нито с очи, нито с устни отговаряше на целувките на Холдън. Нищо не бе възможно нито да се каже, нито да се направи. Холдън можеше само да страда в очакване на неизбежното. По покрива чукаха първите дъждовни капки и в изпепеления от жегата град се понесоха виковете на радост.

Отиващата си душа се завърна за миг, устните на Амира помръднаха.

— Не оставяй за спомен нищо от мен — пошепна тя — даже кичур коса. Един ден тя ще те накара да я изгориш. И аз ще почувствам този огън. По-близо! Наведи се по-близо до мен. Помни едно: аз те обичах и ти родих син. Скоро ти ще се ожениш за бяла жена, но радостта от първото бащинство ти вече изпита, тази радост няма да се повтори. Спомни си за мен, когато ти се роди син — син, който ще носи законно твоето име. Неговите нещастия да паднат върху моята глава. Кълна се... кълна се — устните ѝ с огромно усилие произнасяха последните думи. — Няма Бог, освен теб, любими!

И тя угасна.

Холдън продължаваше да седи неподвижно. В душата му царуваше пустота, докато не се появи майката на Амира, и не повдигна завесата:

— Умря ли тя, сахиб?

— Умря.

— Тогава ще я оплача и после ще събера всичко, което има в този дом. То ми принадлежи. Сахибът няма да го поиска, нали? Тук има толкова малко вещи, сахиб, толкова малко, а и аз съм само една стара жена. И обичам да спя на меко.

— В името на Бога, млъкни. Върви, където искаш, и плачи, но не искам да те слушам.

— Сахиб, след четири часа ще дойдат да я погребат.

— Зная вашите обичаи. И ще си отида, преди да я отнесат. Оставям всичко в твоите ръце. Внимавай единствено за леглото... за леглото, на което тя лежи...

— Ах! Това прекрасно легло, лакирано с червен лак. Отдавна мечтаех...

— Това легло ще остане на мястото си, докато наредя да го отнесат. Всичко друго в къщата е твое. Наеми каруца, товари всичко на нея и заминавай; на разсъмване да няма нищо в къщата, с изключение на това, което ти забраних да докосваш.

— Аз съм стара жена. Прието е оплакванията да продължат няколко дни. Дъждовете почнаха. Къде да ида?

— Откъде да зная? Казах достатъчно. Имуществото в къщата струва хиляда рупии, привечер моят ординарец ще ти донесе още сто.

— Това е много малко. Трябва да платя и на каруцаря.

— Ако не тръгнеш незабавно, няма да получиш нищо. Жено, върви си, за Бога, и ме остави насаме с мъртвата!

Майката заситни надолу по стълбата, тя така бързаше да прибере всичко до последното парченце, че забрави задължението си да оплаква мъртвата. Холдън седеше при леглото на Амира, а дъждът барабанеше по покрива. Шумът не позволяваше да събере мислите си, въпреки отчаяното му желание. Изведнъж в стаята се появиха четири сенки, увити в подгизнали от вода наметала и мълчаливо го загледаха от прага. Бяха дошли да умият покойницата.

Холдън напусна къщата и тръгна към коня си. Само преди няколко часа земята бе покрита с дебел слой прах, в която кракът затъваше до глезена. Сега дворът представляваше езеро, по чиято повърхност дъждовните капки образуваха мехурчета, а жабите плуваха на воля. Кален жълт поток течеше под портата, а поривите на вятъра тласкаха струите дъжд със силата на куршуми към пръстения зид.

В къщичката си Пир Хар трепереше от студ, а конят нетърпеливо пристъпваше във водата от крак на крак.

— Научих за нарежданията на сахиб — рече Пир Хан. — Те са правилни. Този дом опустя. Аз също ще го напусна, за да не напомня никому съсухреното ми лице за това, което се случи. Леглото ще донесе утре в твоя дом, но помни сахиб, то ще бъде като нож в незараснала рана. Отивам по светите места да се помоля и пари от теб няма да взема. Ти беше добър към мен, в твоя дом аз винаги бях сит. Твоята мъка е и моя мъка. За последен път държа стремето ти.

Той докосна на прощаване крака на Холдън и конят изскочи на пътя, където бамбукът от двете страни се огъваше и стенеше, а във вировете жабите весело квакаха. Дъждът биеше право в лицето на Холдън, той предпазваше с ръка очите си и повтаряше:

— Каква жестокост! Каква тъпа жестокост!

В бунгалото вече знаеха за неговото нещастие. Разбра го по очите на своя слуга Ахмед Хан, когато донесе вечерята. За първи и последен път слугата постави ръка на рамото на господаря си и каза:

— Яж, сахиб, яж. Храната е добро лекарство срещу скръбта. Аз също съм преживял подобно нещо. Но сенките идат и си отиват, сахиб; сенките идат и си отиват... Това са яйца със сос от кърви.

Холдън не бе в състояние нито да яде, нито да спи. За една нощ небето прати на земята осем инча вода и отми от нея мръсотията. Стихията подриваше стени, размиваше пътища, а от мюсюлманското гробище изрови плитките нови гробове. Дъждът не спря и през следващия ден, а Холдън не помръдна от стаята си, погълнат от своята скръб. Сутринта на третия ден му донесоха кратка телеграма: „Рикетс Миндони на смъртно легло. Холдън да го замени. Незабавно.“

Той реши, преди да замине, да види още веднъж дома, в който бе господар и повелител. Дъждът беше спрял за малко, от земята се вдигаше пара.

Глинените стълбове на оградата бяха съборени от дъжда, тежките дървени порти, които някога охраняваха неговото царство, висяха безпомощно на една страна. Гъста трева бе покрила двора, къщурката на Пир Хан беше празна, а подгизналият ѝ сламен покрив една се държеше. На верандата се бе настанила сива невестулка, сякаш домът бе пуст не от три дни, а от трийсет години. Майката на Амира бе отнесла всичко с изключение на няколко плесенявали чугунени чинии.

Тишината се нарушаваше единствено от пълзящите скорпиони. Стаята на Амира и тази, в която спеше Тота, бяха покрити с плесен от пода до тавана, тясната стълба, която водеше към покрива, бе залята с мръсотия от нахлулата вода. Холдън огледа всичко това и излезе навън — точно когато при портите спря двуколката на Данга Дас — собственикът, от който бе наел дома. Величественият, лъчезарен Данга Дас, облечен целият в бяло, обикаляше владенията си, за да провери какви загуби са нанесли дъждовете.

— Дочух — започна той, — че няма да наемате повече този дом, сахиб?

— А ти какво ще правиш с него?

— Може би ще го дам под наем на някой друг.

— Тогава ще го задържа известно време за себе си.

Данга Дас помълча известно време.

— Не трябва, сахиб, — рече най-сетне той. — Когато бях млад аз също... но днес съм съветник в кметството. Не е зле, нали? Чуйте ме, не бива. Когато птиците са отлетели защо трябва да се пази гнездото? Ще наредя да разрушат дома — дървото винаги може да се продаде на добра цена. Да, ще го разруша, а кметството ще прокара път през него, те отдавна искат. От брега на реката, където изгарят мъртвите, чак до стените на града. И никой никога няма да може да каже къде е бил този дом.

[1] *Расалу* — герой от индийския фолклор. ↑

[2] *Долен Тутинг* — район в Лондон. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.